

INFORMACIJA

o zdravstvenom stanju stanovništva na području općine Ilidža sa prijedlozima mjera u cilju unaprjeđenja kvaliteta pružanja zdravstvene zaštite građanima općine Ilidža.

Nosilac pripreme materijala :

Služba za socijalna pitanja, zdravstvo,
izbjeglice i raseljena lica

JAVNA USTANOVA KANTONA SARAJEVO
Dom zdravlja Ilidža

Ilidža, maj 2023.godine

UVOD

Programom rada Općinskog vijeća Ilidža za 2023. godinu planirano je da Općinsko vijeće Ilidža razmatra Informaciju o zdravstvenom stanju stanovništva na području općine Ilidža sa prijedlozima mjera u cilju unaprjeđenja kvaliteta pružanja zdravstvene zaštite građanima općine Ilidža.

ZAKONSKI OSNOV

- Zakon o upravnom postupku ("Službene novine F BiH" broj: 2/98, 48/99 i 61/22);
- Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH" broj: 36/99, 54/04, 39/06, 14/09);
- Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 38/14 – Prečišćeni tekst, 38/16, 44/17, 28/18, 52/21 i 40/22);
- Instrukcija o iznosima novčanih davanja po Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 13/22, 21/22, 43/22 i 48/22);
- Zakon o raseljenim licima i povratnicima u FBiH i izbjeglicama iz BiH ("Službene novine Federacije BiH" broj: 15/05);
- Zakon o raseljenim osobama-prognanicima i izbjeglicama-povratnicima u Kanton Sarajevo – Prečišćen tekst ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 27/05);
- Zakon o zdravstvenom osiguranju F BiH ("Službene novine F BiH" broj: 30/97, 7/02, 70/08, 48/11);
- Odluka o utvrđivanju osnovica i načinu obračunavanja i uplate stopa doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje na području Kantona Sarajevi ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 29/09);
- Odluka o uslovima, kriterijima i načinu dodjele novčane pomoći u participiranju liječenja teško oboljelih lica na području Općine Ilidža ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 5/12).
- Pravilnik o uslovima, kriterijima i načinu raspodjele novčanih sredstava za sufinansiranje medicinski podpomognute oplodnje na području općine Ilidža broj: 02-05-3344/18 od 24.07.2018. godine do 08.04.2022. godine kada je stupio na snagu Pravilnik o uslovima, kriterijima i načinu ostvarivanja prava na jednokratnu pomoć za sufinansiranje troškova medicinski podpomognute oplodnje ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 14/22).
- Odluka o osnivanju Zdravstvenog savjeta Općine Ilidža broj: 01-02-6703/22-10 od 17.10 2022.godine („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 44/22)

U skladu sa svojim nadležnostima i zakonskim osnovom Služba za socijalna pitanja, zdravstvo, izbjeglice i raseljena lica u oblasti zdravstvene zaštite osigurava pravo na zdravstvenu zaštitu osobama koje ne mogu ostvariti to pravo ni po drugom osnovu, tehnički opslužuje: rad Komisije za dodjelu jednokratne novčane pomoći u participiranju liječenja teško oboljelih sa područja Općine Ilidža, rad Komisije za sufinansiranje troškova medicinski potpomognute oplodnje na području općine Ilidža kao i rad Zdravstvenog savjeta općine Ilidža, te na osnovu evidencija i podataka kojim Služba raspolaže dostavljamo Informaciju

- Prava zdravstvene zaštite

U nadležnosti i djelokrugu rada koje obavlja Služba obuhvaćeni su sljedeći oblici zdravstvene zaštite :

- **Osobe koje se nalaze u stanju socijalne potrebe imaju pravo na zdravstvenu zaštitu** ukoliko ovo pravo nisu ostvarile po drugom osnovu a u skladu sa Zakonom o

socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 38/14 - Prečišćeni tekst, 38/16, 44/17, 28/18, 52/21 I 40/22). O navedenom pravu odlučuje Služba a na osnovu službenim putem pribavljene socijalne anamneze sačinjene od strane Službe socijalne zaštite općine Ilidža kojom se utvrđuje stanje socijalne potrebe podnosioca zahtjeva.

- **Djeci od rođenja do navršenih 15. godina života odnosno starije maloljetnike do 18. godina života osigurava se zdravstvena zaštita** u skladu sa odredbama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 38/14 - Prečišćeni tekst, 38/16, 44/17, 28/18, 52/21 I 40/22).
- **Lica sa prebivalištem na području Općine Ilidža starije od 65. godina života**, ako nisu osigurana ni po kom drugom osnovu, mogu ostvariti pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj: 46/10 i 75/13) i Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 38/14 - Prečišćeni tekst, 38/16, 44/17, 28/18, 52/21 I 40/22).
- **Civilne žrtve rata** koje su ostvarile pravo na ličnu invalidninu, mjesečno lično novčano primanje, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica ili ortopedski dodatak i **članovi porodice civilne žrtve rata koji su ostvarili pravo na porodičnu invalidninu**, imaju pravo na zdravstvenu zaštitu pod uslovom da ne ispunjavaju uslove za ostvarivanje ovog prava po nekom drugom osnovu, u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br.30/97, 7/02, 70/08, 48/11,36/18 I 61/22) i Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 38/14 - Prečišćeni tekst, 38/16, 44/17, 28/18, 52/21 I 40/22)
- Zakonom o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 15/05) i Zakonom o raseljenim licima – prognanicima i izbjeglicama-povratnicima u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 27/05 - Prečišćeni tekst), utvrđeno je **da raseljena lica i povratnici ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu** pod uslovom da to pravo nisu mogli ostvariti po nekom drugom osnovu u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju.

Tabelni prikaz broja korisnika zdravstvene zaštite
01.01.2022-30.04.2023.godine

Mjesec	Zdravstvena zaštita lica u stanju socijalne potrebe a	Zdravstvena zaštita djece b	Zdravstvena zaštita lica preko 65 godina života c	Zdravstvena zaštita civilnih žrtava rata d	Zdravstvena zaštita raseljenih lica i povratnika e	Ukupan broj korisnika po mjesecima (a+b+c+d+e)
I	275	336	344	58	68	1081
II	274	337	339	56	68	1074
III	271	340	340	53	67	1071
IV	271	340	333	53	67	1064
V	275	343	331	53	67	1069
VI	276	341	333	48	65	1063
VII	277	323	334	51	64	1049
VIII	282	328	337	51	64	1062
IX	283	319	339	47	64	1052
X	286	310	346	51	64	1057
XI	283	311	349	49	64	1056
XII	286	316	350	50	64	1066
I/2023	290	320	355	50	63	1078

II/2023	289	325	360	50	62	1086
III/2023	290	330	370	50	61	1101
IV/2023	288	320	372	50	61	1091

- Jednokratna novčana pomoć u participiranju liječenja teško oboljelih sa područja općine Iliđža

Odluku o uslovima, kriterijima i načinu dodjele novčane pomoći u participiranju liječenja teško oboljelih lica sa područja Općine Iliđža je donijelo OV 15.02.20212. godine. Stručne administrativne poslove za potrebe Komisije za rješavanje zahtjeva po ovoj odluci obavlja Služba za socijalna pitanja, zdravstvo, izbjeglice i raseljena lica. Komisija koja rješava zahtjeve je sastavljena od 5 ljekara iz različitih oblasti-specijalizacije.

Komisija u sastavu :

- Dr. Mirza Osmanagić, spec. interne medicine – predsjednik
- Dr. Mirsada Ganija, spec opće-porodične medicine – član
- Dr. Enisa Mulalić, specijalista pedijatar- član
- Dr. Jadranka Ferenc, specijalista radiolog- član
- Dr. Azra Viteškić , spec. ginekologije i akušerstva- član

Tabelarni prikaz zaprimjenih i riješenih zahtjeva jednokratne novčane pomoći u participiranju liječenja teško oboljelih lica sa područja Općine Iliđža u periodu 01.01.2022.-30.04.2023. godine po održanim komisijama

Redni broj	Datum održavanja komisije	Broj obrađenih zahtjeva	Pozitivno riješeno	Odbijeni zahtjevi	Ukupno odobrenih novčanih sredstava
1.	01.02.2022.	44	30	14	36.000,00 KM
2.	15.03.2022.	49	31	18	38.800,00 KM
3.	26.04.2022.	47	29	18	39.500,00 KM
4.	21.06.2022.	30	18	12	26.000,00 KM
5.	12.08.2022.	24	12	12	13.000,00 KM
6.	03.10.2022.	34	22	12	29.200,00KM
7.	01.01.2023 30.04.2023	189	124	65	157.450,00KM
	UKUPNO:	417	266	151	339.950,00KM

- Jednokratna pomoć za sufinansiranje troškova medicinski potpomognute oplodnje

Pravo na jednokratnu pomoć za sufinansiranje troškova medicinski potpomognute oplodnje ostvaruje se u skladu sa Pravilnikom o uslovima, kriterijima i načinu ostvarivanja prava na jednokratnu pomoć za sufinansiranje troškova medicinski potpomognute oplodnje ("Službene novine Kantona Sarajevo" , broj: 14/22).

Kriteriji za ostvarivanja prava na jednokratnu pomoć za sufinansiranje troškova pružanja medicinski potpomognute oplodnje a u skladu sa Pravilnikom su:

- da je podnosilac zahtjeva za jednokratnu pomoć u bračnoj ili vanbračnoj zajednici, da je bračna zajednica postojala prije početka postupka potpomognute oplodnje,

odnosno da vanbračna zajednica traje najmanje tri godine prije početka postupka potpomognute oplodnje;

- da oba partnera imaju prebivalište na području općine Ilidža najmanje tri godine prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava;
- da se potomstvo može ostvariti jedino u postupku potpomognute oplodnje;
- da žena nema više od 43 godine života.

Pravo na jednokratnu pomoć može ostvariti žena koja ispunjava navedene kriterije ovog Pravilnika jednom u toku jedne kalendarske godine, a najviše dva puta.

Općina će sufinansirati troškove postupka potpomognute oplodnje u iznosu sredstava i to:

- a) za prvi pokušaj u maksimalnom iznosu do 1.000,00KM,
- b) drugi pokušaj u maksimalnom iznosu do 3.000,00KM,
- c) treći pokušaj u maksimalnom iznosu od 2.000,00KM (ukoliko se dostavi dokaz da su odbijeni za treći pokušaj).

Komisija za sufinansiranje troškova medicinski potpomognute oplodnje na području općine Ilidža u sastavu :

- Dr. Mirza Osmanagić, spec. interne medicine – predsjednik
- Dr. Mirsada Ganija, spec opće-porodične medicine – član
- Dr. Enisa Mulalić, specijalista pedijatar- član
- Dr. Jadranka Ferenc, specijalista radiolog- član
- Dr. Azra Viteškić , spec. ginekologije i akušerstva- član

Tabelarni prikaz zaprimjenih i riješenih zahtjeva sufinansiranja troškova medicinski potpomognute oplodnje na području općine Ilidža u periodu 01.01.2022. – 30.04.2023. godine po održanim komisijama

Redni broj	Datum održavanja komisije	Broj obrađenih zahtjeva	Pozitivno rješeno	Odbijeni zahtjevi	Ukupno odobrenih novčanih sredstava
1.	01.02.2022.	4	4	0	8.000,00 KM
2.	15.03.2022.	15	14	1	25.000,00 KM
3.	26.04.2022.	5	4	1	7.500,00 KM
4.	21.06.2022.	8	7	1	8.000,00 KM
5.	12.08.2022.	5	4	1	6.500,00 KM
6.	03.10.2022.	4	4	0	8.000,00KM
7.	14.11.2022.	3	2	1	2.000,00KM
8	01.01.2023 30.04.2023	25	22	3	45.500,00KM
	UKUPNO:	69	61	8	110.500,00 KM

- Zdravstveni savjet Općine Ilidža

Odlukom Općinskog vijeća Općine Ilidža, broj: 01-02-6703/22-10 od 17.10 2022.godine („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 44/22) osnovan je Zdravstveni savjet na nivou općine Ilidža, a Odlukom Općinskog načelnika br. 08-04-8289/22 od 17.11.2022.godine imenovan je Zdravstveni savjet Općine Ilidža, na osnovu javnog poziva, u sastavu :

- Prof. dr.Đemil Omerović, predstavnik zdravstvenih ustanova, odnosno privatnih praksi -predsjednik Savjeta
- Doc.dr.Refet Gojak, infektolog, predstavnik Komore iz oblasti zdrastva - zamjenik predsjednika
- BA ekonomije Mubina Lončarić, predstavnik mladih- zapisničar
- Dipl. politolog Emina Idrizović, predstavnik općinskog organa uprave

- Dr. Merima Tanović, predstavnik pacijenata
- BA prava, Aldijana Vražalica, predstavnik Crvenog križa/krsta sa područja općine Ilidža
- Dipl. ecc. Nusreta Čerkez, predstavnik penzionera
- Sabina Škrijelj, predstavnik zdravstvenih radnika
- Nermina Lendo, predstavnik sindikata

U skladu sa članom 2. Odluke o imenovanju Zdravstvenog savjeta, nadležnosti Zdravstvenog savjeta su da :

- predlaže i evaluira sprovođenje zdravstvene zaštite na području jedinice lokalne samouprave;
- daje mišljenje na planove i programe zdravstvene zaštite za područje lokalne samouprave, te predlaže mjere za poboljšanje dostupnosti i kvaliteta zdravstvene zaštite na svom području;
- prati primjenu propisa na području jedinice lokalne samouprave koji se odnose na zaštitu prava i interesa pacijenata, uposlenih i zdravstvenih radnika;
- organizuje obrazovne kurseve za građanstvo iz poznavanja materije o pravima pacijenata i postojeće legislative;
- daje preporuke za organizaciju kurseva u zdravstvenim ustanovama radi upoznavanja rukovodstva i zdravstvenih radnika s konceptom prava pacijenata, legislativom i odgovarajućim nužnim promjenama u zdravstvenim ustanovama;
- prati povrede pojedinačnih prava pacijenata na području općine Ilidža;
- predlaže preduzimanje mjera za zaštitu i unapređenje prava pacijenata i zdravstvenih radnika na području općine Ilidža;
- bez odgađanja obaviještava zdravstveni savjet u kantonalnom ministarstvu o slučajevima teških povreda prava pacijenata koje mogu ugroziti život ili zdravlje pacijenata i zdravstvenih radnika;
- podnosi Općinskom vijeću i Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo godišnji izvještaj o svom radu; obaviještava javnost o povredama prava pacijenata i zdravstvenih radnika;
- obavlja druge poslove određene zakonom.

Zdravstveni Savjet je do 30.04.2023.godine imao dvije sjednice na kojim je donesen Poslovik o radu kao i plan aktivnosti za 2023.godinu.

ZAKLJUČAK

Na osnovu evidencija Službe, posebno zhtjeva za jednokratnu novčanu pomoć u participiranju liječenja teško oboljelih sa područja općine Ilidža, a gledano sa zdravstvenog aspekta može se zaključiti da je povećan broj oboljelih građana općine Ilidža, posebno su se bilježi pcrast oboljenja: reumatoidnog artritisa, multipla skleroze, karcinoma (pluća, prostate, dojke), dijabetesa, celijakije kao mentalnih oboljenja.

Bitno napomenuti da se bilježi porast oboljele djece i omladine sa oboljenjima iz spektra autizma , celijakije i dijabetesa.

PREPORUKE

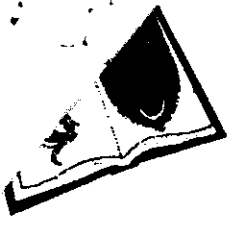
Smatramo da je neophodno dodatno raditi na :

- poboljšanju zdravstvenih usluga
- podizanju svijesti o zdravom načinu života, značaju kretanja i fizičke aktivnosti kao i o zdravim načinima prehrane
- unapređenju mentalnog zdravlja stanovništva, s obzirom na sve veće prisustvo faktora rizika za njihov nastanak (stres, nezaposlenost, itd.)

Prilog:

1. Informacija o zdravstvenom stanju stanovništva na području općine Ilidža sa prijedlozima mjera u cilju unaprijeđenja kvaliteta pružanja zdravstvene zaštite građanima općine Ilidža, nosilac izrade Javna ustanova Dom zdravlja Kanton Sarajevo- Organizaciona jedinica Dom zdravlja Ilidža

Broj: 01-17-113-2/23
Datum: 24.02.2023.

OPĆINA ILIDŽA
SLUŽBA ZA RAD, SOCIJALNA PITANJA, ZDRAVSTVO, IZBJEGLICE I RASELJENA LICA

PREDMET: Dostava informacije po zahtjevu broj 08-sl-52/23 od 13.02.2023. godine

Poštovani,

POPULACIJA OD 14 GODINA

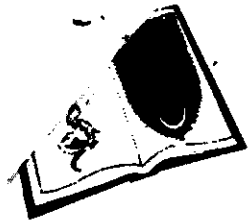
Što se tiče odrasle populacije u proteklom periodu je evidentiran povećan broj akutnih respiratornih bolesti. Pritisak na zdravstveni sistem na nivou primarne zdravstvene zaštite je u velikom porastu, što se može objasniti iz više razloga kao što je na primjer slaba kontrola hroničnih pacijenata u toku Covid pandemije, gdje su nastupile komplikacije, što je uzrokovalo veliki broj pacijenata sa nereguliranim bolestima kao što su: DM (dijabetes melitus), HTA (hipertenzije) i nastavka tretmana pacijenata na primarnom nivou nakon tretmana na sekundarnom i tercijarnom nivou.

U post Covid periodu primjećen je lagani porast oboljelih od specifičnih bolesti pluća i drugih organa (tuberkuloza), te znatan porast pacijenata sa alergijskim tegobama i sa nastankom i razvojem Asthma bronchialae, porast broja oboljelih od HOB (hronična opstruktivna bolest pluća). Kao jedan od uzroka povećanog broja bolesti respiratornih organa može se povezati sa oničešćenjem zraka, loši socijalno epidemiološki uslovi života, loša ekonomska situacija kao i učestalost loših navika kao što je konzumiranje pušenja, alkohola, nargilai td. Povećan je broj novootkrivenih osoba sa mentalnim smetnjama svih dobnih skupina. Obzirom da se radi o ozbiljnim poteškoćama povećala je i broj osoba koji su hospitalizovani prvi put. Primjećen je porast velikog broja djece i adolescenata koji zahtijevaju dugoročan tretman i saradnju sa dječijom psihijatrijom.

POPULACIJA OD 0-14 GODINA

Dominantna patologija su respiratorne infekcije, koje se kod naše djece često manifestuju opstruktivnim bronhitisom i asmaticnim napadom. U poređenju sa prethodnom godinom primjećen je veći broj djece sa komplikovanim respiratornim infekcijama, upalama pluća koje su zahtijevale bolničko liječenje i koje su se komplikovale i zahtijevale hirurške intervencije. Povećan je broj djece koja su čak u novorođenačkom periodu imala simptome respiratorne infekcije koja se manifestovala kliničkom slikom teškog Bronholitisa uzrokovanog RS virusom. Primjećen je porast visoko febrilne djece, prisutan je virus influence (virus gripa) gdje su svi članovi domaćinstva bili bolesni, infekcije EB virusima koje se manifestuju kliničkom slikom infektivne mononukleoze, zatim ospne bolesti vodene kozice, kao i infekcije Rota virusom (stomačni virus).

JAVNA USTANOVA DOM ZDRAVLJA KANTONA SARAJEVO

ORGANIZACIONA JEDINICA DOM ZDRAVLJA ILIDŽA

Ono što je konstatovano u školskoj dobi je da i dalje dominira poremećaj lokomotornog sistema i porast broja pretilosti učenika i problemi sa vidom. Kao uzrok pojave ovih zdravstvenih problema kod školske djece može se povezati sa pohađanjem on line nastave u periodu epidemije Covid 19, smanjene fizičke aktivnosti, propušteni sistematski pregledi i drugo.

PRIJEDLOZI MJERA

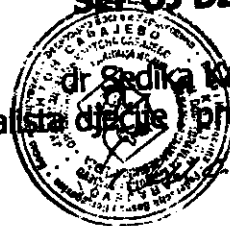
Rad na Prevenciji, koji je osnov svega, redovni sistematski pregledi kako djece tako i odraslih. Organiziranje okruglih stolova, preventivnih predavanja iz svih oblasti medicine koji bi se organizovali po mjesnim zajednicama kao i periodično mjerenje: ŠUK, TA (mjerenje šećera i krvnog pritiska). Obilasci po školama i vrtićima gdje bi se organizovala edukativna predavanja (obrada aktuelnih tema za roditelje u vrtićima i školama), promocija imunizacije. Poboljšanje zdravlja naših stanovnika općine Ilidža možemo poboljšati odgovarajućim preventivnim mjerama i mjerama koje bi sproveli ka široj lokalnoj zajednici. Od strane lokalne zajednice potrebne su mjere koje će biti usmjerene na poboljšanje kvalitete zraka, kontrole inspekcija domaćinstava sa individualnim ložistima, iskorjenjivanje ambrozije i korova, redovna dezinfekcija i deratizacija naselja i ulica, eliminacija divljih deponija smeća. Briga o socijalno ugroženim kategorijama stanovništva, animirati djecu školskog uzrasta na pohađanje sportskih aktivnosti, finansiranje odlaska na skijanje od strane lokalne zajednice, pošumljavanje zelenih površina na području općine, zaštita vodozaštitnih zona koje bi imalo za cilj poboljšanje kvalitete života.

S poštovanjem,

- naslovu
- arhiva OJ

ŠEF OJ DZ ILIDŽA

dr. Sedika Kapetanović,
specijalista dječje preventivne stomatologije

Kapetanović